

25.3.2025

Enonkosken kunnan lausunto Etelä-Savon maakuntaliiton strategisiksi painopisteiksi ja edunvalvonnan kärjiksi (edunvalvonnan kärkien päivittäminen) vuosille 2025–2026

Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on toimia aktiivisesti ja ennakoivasti maakunnan ja sen kuntien kanssa ja tuottaa ajantasaista tietoa kuntien päätöksenteon tueksi. Edunvalvonnan painopisteiden ajantasaisuuden tarkistamiseksi maakuntaliitto on pyytänyt kuntia ja kaupunkia toimittamaan maakuntaliitolle vapaamuotoisen, päivitetyn listauksen kunnan kannalta keskeisimmistä edunvalvonnan tavoitteista ja painopisteistä vuosille 2025–2026.

Edunvalvonnan tavoitteet on ryhmitelty maakuntaohjelman mukaan seuraavasti:

- Hyvä fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus
- Uudistuvat elinkeinot ja TKI-toiminta
- Hyvinvoivat ihmiset ja hyvä ympäristö
- Muut edunvalvonnan painopisteet ja tavoitteet

Enonkosken kunnan päivitetty (24.2.2025) lausunto:

1. Hyvä fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus

Alemman tieverkoston kunto:

Esitys: Maaseudulta kuljetetaan puutavaraa mm. teollisuuden raaka-aineeksi sekä energian lähteeksi. Metsäteollisuuden tuotteet ovat merkittäviä viennille. Alemman tieverkoston kunto on huono, joka osaltaan lisää kuljetuskustannuksia ja vaikuttaa liikenneturvallisuuteen. Maaseudun yrittäjyyttä, elinvoimaa ja vetovoimaa lisätään asianmukaisella tien kunnossapidolla. Tieverkoston kunnolla on päivittäisiä vaikutuksia koulukuljetuksissa kulkevien lasten ja nuorten hyvinvointiin ja turvallisuuteen. Viime kädessä vaikutukset ulottuvat myös Suomen huoltovarmuuteen.

Tieverkoston kuntoon vaikuttaa alentavasti liikenteessä liikkuvien ajoneuvojen massojen lisääntyminen. Esimerkiksi painavat sähkö/hybridiautot yleistyvät ja tukkirekkojen suurimman sallitun kuorman kasvaminen. Suurimmat sallitut tukkirekkojen kuormat ovat kasvaneet merkittävästi, 1970 luvun 42–48 tonnista nykypäivän 76 tonniin. Tukkirekkojen kuormien kasvattaminen parantaa metsäyhtiöiden kannattavuutta kuljetuskustannusten alentuessa, mutta samalla alemman tieverkon kunto kärsii raskaista ajoneuvoista.

Hanhivirran siltahanke:

Esitys: Hanhivirran siltahanketta tulee aktiivisesti edistää liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi.

Haja-asutusalueen digitalisaation edistäminen

25.3.2025

Esitys: Haja-asutusalueelle sekä niille alueille, joille ei markkinaehtoisesti pystytä tuottamaan laaja-kaistayhteyksiä, tulee turvata digitaalinen saatavuus. Tämä osaltaan voi mahdollistaa mm. etätyön tekemisen ja tasa-arvoisen digitaalisten palvelujen saatavuuden mm. sote-palveluissa.

2. Uudistuvat elinkeinot ja TKI-toiminta

Koulutus ja osaaminen:

Esitys: Riittävä rahoitus ammatillisen koulutukseen ja korkeakoulutukseen. Tällä osaltaan mahdollistetaan osaavan työvoiman saatavuus julkiselle sektorille ja yrityksiin. Etelä-Savon maakuntaa uhkaa osaajapula esimerkiksi vieraiden kielten ja matemaattisten aineiden aineenopettajien sekä erityisopettajien saatavuuden suhteen. Opettajien täsmäkoulutusta Savonlinnassa yhteistyöyliopiston kanssa tulee edistää.

Aikuiskoulutuksen mahdollistaminen aikuiskoulutustuen lakkauttamisen jälkeen tulee turvata vaihtoehtoisilla ratkaisuilla.

Pienten kuntien yrittäjien aseman vahvistaminen

Esitys: Pienten kuntien yritysten toimintaedellytykset tulee turvata mm. toimintaympäristön muutoksissa, antamalla tukea uusien tuotteiden ja palvelujen luomiseen ja markkinointiin, joustavalla hankerahoituksella jne. Huomioitava erityisesti mm. alueen luontaiset mahdollisuudet matkailun kehittämiseksi. Näillä osaltaan turvataan pienten kuntien elinvoimaa ja kuntalaisten hyvinvointia.

Pienten kuntien elinvoiman edistäminen

Esitys: Pienten kuntien elinvoimaa tulee edistää mm. huomioimalla pienten kuntien rajalliset resurssit kehittämis- ja hanketoiminnassa. Kunnalle tulee turvata kehittämiskapasiteettia, joka takaa kunnan uudistumisen ja toimintaympäristön muutoksiin vastaamisen.

3. Hyvinvoivat ihmiset ja hyvä ympäristö

Hyvinvointialueen rahoitus tulee turvata

Esitys: Valtion tulee turvata hyvinvointialueen rahoitus siten, että myös pienempien kuntien asukkailla on tosiasiallinen mahdollisuus saada tarvitsevansa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut lähipalveluina. Sosiaalipalveluissa tulee satsata ennaltaehkäiseviin lapsiperheiden palveluihin, jotta vältetään kalliilta erityistason palveluilta (huom. Etelä-Savossa huostaanotot yliedustettuna valtakunnan keskiarvoon nähden). Pelastustoimeen riittävät resurssit myös harvaan asutuilla alueilla, huomioiden

25.3.2025

myös kausiasukkaat.

TE-palveluiden riittävä rahoitus

Esitys: TE-palveluissa pienillä kunnilla ovat rajalliset resurssit työllistämiseen mm. kohtaanto-ongelmien vuoksi. TE-palveluissa rahoituksessa on huomioitava alueen erityisolosuhteet.

Valtionosuusuudistus

Esitys: Valtionosuusuudistuksessa tulee pienten kuntien asema turvata, väestörakenne tulee huomioida mm. ikääntyneen väestön osuus. Pienessä kunnissa väestömäärän vähentyessä työvoima ja verotulopohja vähenee, joka vaikuttaa merkittävästi kunnan elinvoimaan. Kun tulot vähenevät, vähenevät myös palvelujen tarjoamismahdollisuudet. Saaristolain uudistuksessa huomioitava saaristokunnan aseman säilyttäminen, saaristokuntien olosuhteet ja kausiasutus.

4. Muut edunvalvonnan painopisteet ja tavoitteet

Itä-Suomi-ohjelma

Esitys: Rahoitusta ja kehittämistoimintaa tulee konkreettisesti ohjata Etelä-Savon maakuntaan. Painopisteinä uudet investoinnit, digitaalinen saavutettavuus, matkailuelinkeinotoiminnan vahvistaminen, osaavan työvoiman saatavuus, huoltovarmuuden vahvistaminen jne.

